

DE VLAAMSE BEGROTING 2012

Colofon

DE VLAAMSE BEGROTING 2012

Wettelijk depot: **D/2011/12.735/1**

VU: Hedwig Van der Borgh, Secretaris – generaal, Departement Financiën en Begroting

Adres: Koning Albert II – laan 19 bus 6, 1210 Brussel

Url: <http://fin.vlaanderen.be>

Opmaak cover: De Barbaren

Druk: Drukkerij De Bie

Uitgave: september 2011

INHOUDSTAFEL

I.	INLEIDING	5
II.	DE MIDDELENBEGROTING	8
1.	Inleidend overzicht	8
2.	Samengevoegde en gedeelde belastingen.....	10
1.	Parameters	10
2.	Resultaten.....	12
3.	Specifieke dotaties vanwege de federale overheid	15
1.	Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld	15
2.	Dotatie voor tewerkstellingsprogramma's.....	16
3.	Dotatie voor universitair onderwijs voor buitenlandse studenten.....	16
4.	Dotatie voor de overname van de dienst van de verkeersbelastingen	16
4.	Gewestelijke belastingen	17
5.	Toegewezen ontvangsten	18
6.	Andere ontvangsten	18
7.	Lotto-middelen.....	18
8.	Te consolideren instellingen	18
III.	DE UITGAVENBEGROTING	22
1.	Algemeen.....	22
2.	De beleids – en betaalkredieten	23
3.	De beleids- en betaalkredieten verdeeld over de 13 beleidsdomeinen.....	24
4.	Bespreking per beleidsdomein.....	26
1.	Diensten Algemeen Regeringsbeleid.....	26
2.	Bestuurszaken.....	26
3.	Financiën en Begroting.....	27
4.	Internationaal Vlaanderen.....	28
5.	Economie, Wetenschap en Innovatie.....	28
6.	Onderwijs en Vorming.....	28
7.	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.....	30
8.	Cultuur, Jeugd, Sport en Media	31
9.	Werk en Sociale Economie	32
10.	Landbouw en Visserij.....	32
11.	Leefmilieu, Natuur en Energie	32
12.	Mobiliteit en Openbare Werken	33
13.	Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed.....	33
14.	Hogere Entiteiten	34
IV.	HET FINANCIËEL BEHEER	35
1.	Schuldevolutie	35
1.	Het begrotingssaldo in ESR-termen.....	35
2.	Kredietverleningen en participaties	35

2.	Herfinancieringsbehoeften	36
V.	HET VORDERINGENSALDO EN DE NORM	38

Lijst met Tabellen

Tabel I-1:	Creatie en aanwending bruto beleidsruimte (in duizend euro)	7
Tabel II-1:	Grote rubrieken van de ESR gecorrigeerde middelen 2012 (in duizend euro)	8
Tabel II-2:	Deelaspecten van de middelenbegroting 2012 (in duizend euro)	9
Tabel II-3:	Volledig parameteroverzicht	11
Tabel II-4:	Samengevoegde en gedeelde belastingen, incl. afrekeningen (in miljoen euro)	13
Tabel II-5:	De nieuwe bevoegdheden (in duizend euro)	14
Tabel II-6:	Afrekening 2011 (in duizend euro)	15
Tabel II-7:	Sensitiviteit (in duizend euro)	15
Tabel II-8:	Gewestelijke belastingen 2012 (in duizend euro)	17
Tabel II-9:	Te consolideren instellingen (in duizend euro)	19
Tabel III-1:	Beleidskredieten per beleidsdomein BGC 2011 en BGO 2012 (in duizend euro)	24
Tabel III-2:	Betaalkredieten per beleidsdomein BGC 2011 en BGO 2012 (in duizend euro)	25
Tabel IV-1:	Ingeschreven ESR-8 ontvangsten en -uitgaven BGO 2012 (in duizend euro)....	36
Tabel IV-2:	Herfinancieringsbehoeften BGO 2012 (in duizend euro)	37
Tabel V-1:	Normnaleving door de Vlaamse overheid (in duizend euro) – In evenwicht.....	38

Lijst met Figuren

Figuur II-1:	Relatieve aandelen van de ESR gecorrigeerde middelen 2012	9
Figuur II-2:	Samengevoegde en gedeelde belastingen (in miljoen euro)	12
Figuur III-1:	Beleids- en betaalkredieten BGC 2011 en BGO 2012 (in duizend euro)	23
Figuur III-2:	Beleids- en betaalkredieten per beleidsdomein BGO 2012 (in duizend euro)...	25

I. INLEIDING

De motor van de Vlaamse economie draait momenteel op volle toeren. Werkloosheidscijfers dalen, vacatures geraken moeilijker ingevuld, de groeicijfers van BBP en BRP stijgen boven de lange termijnvooruitzichten uit en de gevolgen van de financieel-economische crisis van 2008-2009 zijn bijna volledig weggewerkt.

Die gunstige economische uitgangspositie straalt af op de opmaak van de Vlaamse begroting 2012 waarbij de Vlaamse Regering erin slaagt haar engagementen uit het Regeerakkoord ten volle waar te maken: net als bij de begroting 2011 een begrotingsevenwicht voorleggen en bovendien 230 miljoen euro nieuwe beleidsinitiatieven kunnen initiëren.

Toch blijft waakzaamheid geboden. Tegelijk met de berichten over de gunstige actuele cijfergegevens duiken de laatste tijd meer en meer groeiwaarschuwingen op omwille van een mogelijke Europese schuldencrisis en de gevolgen hiervan op de financiële markten en de reële economie. De financieel-economische crisis van 2008-2009 heeft zich vertaald in oplopende overheidsschulden die nu op hun beurt druk zetten op de solvabiliteit en liquiditeit van heel wat banken in de Eurozone. En een groeiende economie heeft juist nood aan een goed werkend financieel systeem.

De begroting 2012 vertrekt van de door het Planbureau recent naar beneden herziene groeicijfers maar men blijft waakzaam door het inschrijven van een conjunctuurbuffer van 40 miljoen euro – equivalent van een mogelijke groeivertraging van 0,15%.

Op basis van de door het Planbureau ingeschatte groei in 2011 en 2012 van resp. 2,4% en 1,6% worden de middelen verkregen uit de bijzondere financieringswet nu op 19,16 miljard euro begroot, wat een toename met 945 miljoen euro ten opzichte van de begrotingscontrole 2011 betekent.

Voor de gewestbelastingen worden de ontvangsten geraamd op 5,05 miljard euro, ofwel een toename met 250 miljoen euro.

Daarnaast voorziet de Vlaamse Regering voor de tweede maal significante ontvangsten te genereren uit de steunverlening aan de financiële sector ten tijde van de financieel-economische crisis. Zo wordt 297,5 miljoen euro rentevergoeding op de 3,5 miljard euro KBC-perpetuals ingeschreven in de ontvangsten.

Tot slot worden in 2012 enkele eenmalige besparingsmaatregelen van 2010-2011 niet meer verlengd. Zo vallen de in 2011 voorziene ontvangsten uit de verkoop van gronden en installaties door de Vlaamse Milieumaatschappij weg.

Samenvattend kunnen we stellen dat de ESR-gecorrigeerde ontvangsten van de Vlaamse overheid in 2012 1,03 miljard euro hoger ingeschat worden dan bij de begrotingscontrole 2011.

Naast de bijkomende ontvangsten wordt de beschikbare bruto-beleidsmarge verder uitgebreid door een verhoogde inschatting van de onderbenutting op de ter beschikking gestelde kredieten en een quasi tot nul herleide afrekening van de jobkorting, samen goed voor 107 miljoen euro.

Globaal genomen neemt de bruto beleidsruimte voor de opmaak van de begroting 2012 dan ook met 1,14 miljard euro toe. De netto beleidsruimte neemt evenwel slechts toe met 378 miljoen euro. Er is immers 763 miljoen euro benodigd voor het budgettaire opvangen van de toename van de uitgaven als gevolg van het zogenaamde “constant beleid” enerzijds en het wegvallen van de eenmalige aanwending van reserves van sociale huisvestingsactoren anderzijds. De recurrente besparingen uit de begrotingen 2009-2011 worden onverkort weerhouden.

Die netto beleidsruimte van 378 miljoen euro wordt aangewend voor:

- de naar aanleiding van de afschaffing van de jobkorting reeds aangekondigde maatregelen ter stimulering van de arbeidsdeelname van laagverdieners ten belope van 38,4 miljoen euro;
- het instellen van een conjunctuurbuffer van 40 miljoen euro;
- het instellen van een provisie met 60 miljoen euro beleidskredieten en 70 miljoen euro betaalkredieten voor het opvangen van de eventuele budgettaire gevolgen van de invoering van het Rekendecreet enerzijds en dringende investeringsuitgaven anderzijds;
- 230 miljoen euro nieuwe initiatieven conform de uitvoering van het Regeerakkoord

De 230 miljoen euro voor de uitvoering van het Regeerakkoord wordt overwegend ingezet voor onderzoek en ontwikkeling, het wegwerken van de wachtlijsten in de gehandicaptenzorg, een vernieuwd sociaal beleid met o.a. de invoering van een kindpremie, bijkomende inspanning in de onderwijssector en het verder ontwikkelen van een loopbaan- en competentiebeleid. Hoofdstuk III bespreekt in detail de verdeling van het nieuw beleid over de verschillende beleidsdomeinen.

De aanwending van de netto beleidsruimte toont aan dat de Vlaamse Regering door het inschrijven van buffers en provisies op een waakzame manier haar aangegane engagementen in voorliggende begroting waarmaakt.

Tot slot kan ook nog worden opgemerkt dat om de aangegane engagementen uit vorige en huidige legislatuur te kunnen honoreren het verschil tussen de betaal- en beleidskredieten oploopt tot 265 miljoen euro, ofwel 164 miljoen euro meer dan bij begrotingscontrole 2011. Dat verschil toont aan dat de Vlaamse Regering meer dan ooit inzet op het voorzien van voldoende betaalkredieten voor het volledig en tijdig nakomen van al haar engagementen.

Tabel I-1: Creatie en aanwending bruto beleidsruimte (in duizend euro)

Creatie bruto beleidsruimte t.o.v. BGC 2011		
Samengevoegde en Gedeelde Belastingen (incl. overige dotaties)		945.498
Gewestbelastingen		249.998
Instellingen consolidatieperimeter		-169.462
Andere ontvangsten		6.165
Totale ontvangsten		1.032.199
Stijging verwachte onderbenutting		54.439
Daling verwachte afrekening jobkorting		53.370
Verlaging overschot		1.913
TOTAAL		1.141.921
Aanwending bruto beleidsruimte t.o.v. BGC 2011		
	Beleid	Betaal
Indexatie lonen systeem indexprovisie (spilindex): Op kruissnelheid brengen indexsprong april 2011; Effect indexsprong februari 2012	300.219	300.219
Indexatie buiten systeem indexprovisie	155.885	123.822
Intresten	8.271	8.271
Extra buffer tegen juridische uitspraken	42.940	42.940
FFEU	33.000	-20.571
BAM (vnl.: Wegvallen uitgaven projecten Van Cauwelaertsluis en Noorderlaanbrug)	-23.566	-23.566
Zorgfonds: + 23,1 miljoen euro extra dotatie en -6,4 miljoen euro minder aanwending saldo	16.749	16.749
Wegvallen beleidskrediet Krijgsbaan + Eerste betaalvoorziening	-45.000	10.000
Allerhande kostendrijvers Beleid = Betaal	218.368	218.368
<i>O.a. Decretale groei 3,5% gemeente-, provincie-, en stedenfonds</i>	70.868	70.868
<i>Loonmodel Onderwijs</i>	36.836	36.836
<i>Werkingsuitkeringen Hoger Onderwijs</i>	16.816	16.816
<i>Aquafinfactuur</i>	24.542	24.542
<i>Groepad uren gezinszorg (+2,5%)</i>	11.512	11.512
Bijkomende betaalkredieten	0	32.289
Wegvallen intering reserves VMSW (30 miljoen euro) en VWF (25 miljoen euro) (bij VMSW enkel impact op betaal)	25.000	55.000
Wegvallen provisie ter recuperatie van genannuleerde vastleggingen	-35.000	0
Wegvallen eenmalige investeringskredieten BGC 2011	-48.000	0
Compensatie afschaffing jobkorting (bijkomende activering werklozen en inkomensgerelateerde kinderopvang)	38.400	38.400
Provisie voor de aanleg van een conjunctuurreserve	0	40.000
Provisie invoering rekendecreet en dringende investeringen	60.000	70.000
Nieuw beleid conform regeerakkoord	230.000	230.000
TOTAAL	977.266	1.141.921
Verdere toename Betaalkredieten t.o.v. Beleidskredieten		164.655

II. DE MIDDELENBEGROTING

1. Inleidend overzicht

Tabel II-1 geeft een overzicht van de ESR gecorrigeerde middelen 2012 in grote rubrieken. In de volgende paragrafen worden de grote rubrieken kort toegelicht.

Tabel II-1: Grote rubrieken van de ESR gecorrigeerde middelen 2012 (in duizend euro)

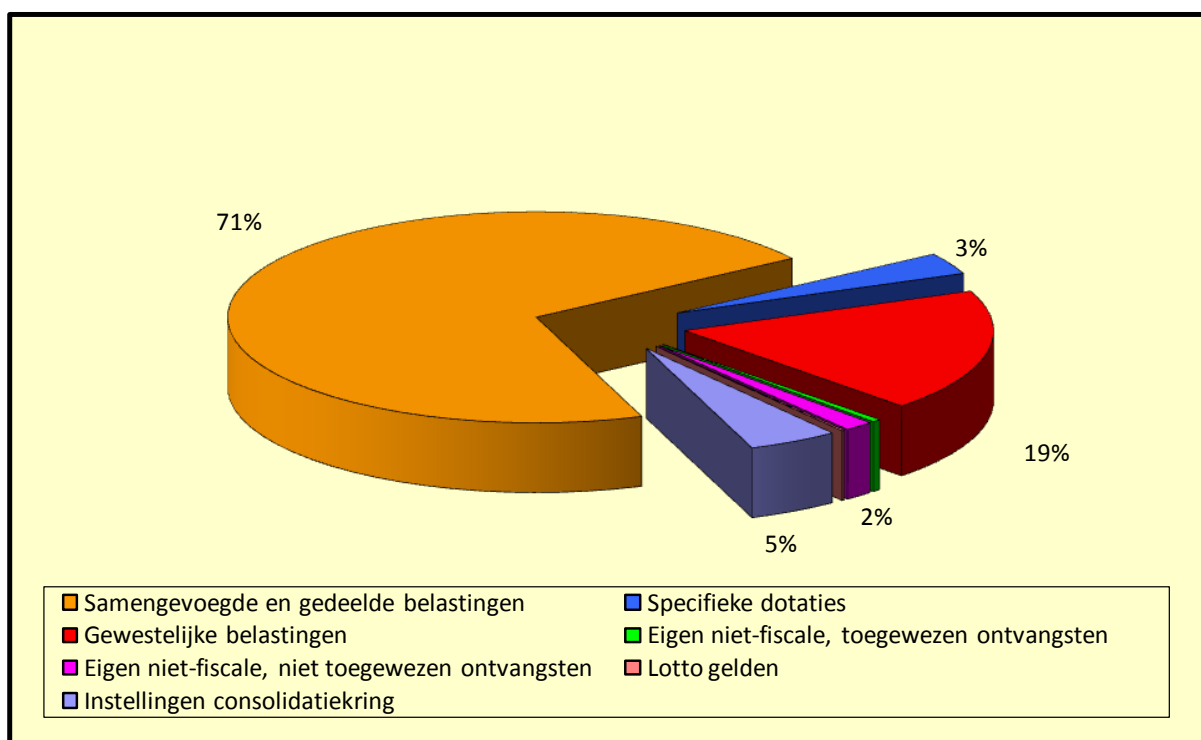
	BGC 2011	BGO 2012	BGO 2012 - BGC 2011	BGO 2012 - BGC 2011 (%)
Samengevoegde en gedeelde belastingen	18.228.467	19.155.742	927.275	5,1%
Specifieke dotaties	867.410	885.633	18.223	2,1%
Gewestelijke belastingen	4.800.582	5.050.580	249.998	5,2%
Eigen niet-fiscale, toegewezen ontvangsten	112.284	117.455	5.171	4,6%
Eigen niet-fiscale, niet toegewezen ontvangsten	409.263	410.227	964	0,2%
Lotto gelden	36.753	36.783	30	0,1%
Instellingen consolidatiekring	1.439.739	1.270.277	-169.462	-11,8%
Totaal	25.894.498	26.926.697	1.032.199	4,0%

Voor het begrotingsjaar 2012 worden de ESR gecorrigeerde ontvangsten op 26,9 miljard euro begroot. Dat is 1,0 miljard euro of 4,0% meer dan bij de begrotingscontrole 2011 die op 25,9 miljard euro uitkwam. Ten opzichte van de begrotingscontrole 2010 houden deze cijfers een toename in van respectievelijk 2,9 miljard euro en 12,2%.

Figuur II.1 toont de ESR gecorrigeerde middelen 2012 opgedeeld in grote categorieën. Hieruit blijkt het nog steeds grote belang van de samengevoegde en gedeelde belastingen (71%). De gewestelijke belastingen zijn goed voor 19% van de Vlaamse ontvangsten. De ESR gecorrigeerde ontvangsten van de te consolideren instellingen vertegenwoordigen 5% van het totale bedrag.

Tabel II-2 geeft de deelcomponenten van de ESR gecorrigeerde middelen 2012, terwijl de paragrafen 2 tot en met 8 de deelcomponenten nader verklaren.

Figuur II-1: Relatieve aandelen van de ESR gecorrigeerde middelen 2012

Tabel II-2: Deelaspecten van de middelenbegroting 2012 (in duizend euro)

	BGC 2011	BGO 2012
Samengevoegde en gedeelde belastingen		
Gewest - PB zonder Lambermont	8.662.758	9.062.605
Gewest - PB-af trek Lambermont	-2.778.403	-2.897.878
Gewest - PB extra middelen voor extra bevoegdheden	75.982	79.630
Totaal Gewest na Lambermont : samengevoegde belastingen	5.960.337	6.244.357
Gemeenschap - PB zonder Lambermont	3.984.059	4.169.453
Gemeenschap - BTW zonder Lambermont	6.898.560	7.093.194
Gemeenschap - extra BTW Lambermont	1.234.631	1.461.593
Totaal Gemeenschap na Lambermont : gedeelde belastingen	12.117.250	12.724.240
Vermoedelijke afrekening jaar N-1 (eenmalig)	150.880	187.144
Algemeen totaal Samengevoegde en gedeelde belastingen	18.228.466	19.155.742
Dotaties vanwege federale overheid		
Tewerkstellingsprogramma's	261.560	261.560
Buitenlandse studenten	34.891	35.866
Buitenlandse studenten (afrekening)	196	272
Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld	553.644	569.116
Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld (afrekening)	3.112	4.313
Overname verkeersbelastingen	14.006	14.397
Overname verkeersbelastingen (afrekening)	0	109
Totaal dotaties vanwege federale overheid	867.409	885.632
Gewestbelastingen	4.800.582	5.050.580
Andere niet-fiscale inkomsten	409.263	410.227
Lottomiddelen	36.753	36.783
Toegewezen ontvangsten	112.284	117.455
Instellingen consolidatiekring	1.439.739	1.270.277
Totaal ESR gecorrigeerde middelen	25.894.497	26.926.696

2. Samengevoegde en gedeelde belastingen

1. Parameters

Bij de begrotingsopmaak 2012 worden voor de raming van de samengevoegde en gedeelde belastingen de parameters inflatie en economische groei van de Economische Begroting van 9 september 2011 gehanteerd. Bij de begrotingsopmaak 2012 wordt er uitgegaan van een economische groei en inflatie van respectievelijk 1,6% en 2,0%.

Behalve de klassieke parameters van economische groei en inflatie spelen ook de fiscale capaciteit van gewesten en gemeenschappen, en het aantal leerlingen en –18-jarigen van de gemeenschap een belangrijke rol voor de berekening van de middelen die toegewezen worden vanuit de bijzondere financieringswet.

Met betrekking tot de economische groei wordt de aangepaste conventie van 20 januari 1995 toegepast. Op deze wijze wordt vermeden dat herzieningen voor het verleden van de parameter van de reële groei door het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) de overgedragen middelen beïnvloeden. De herzieningen na de maand maart van het jaar t+1 van de reële groei van het bruto nationaal inkomen (of vanaf begrotingsjaar 2006 van het bruto binnenlands product) voor het jaar t hebben geen impact meer op de berekening van de middelen voor de jaren na het jaar t.

Tabel II-3 bevat een overzicht van alle gebruikte parameters. De kolommen ‘2010 definitief’ en ‘2011 aangepast’ tonen de uitgangshypothesen bij de middelenberekening ter gelegenheid van de begrotingscontrole 2011. De middelen uit de bijzondere financieringswet worden bij de begrotingsopmaak 2012 geraamd op basis van de parameters van de Economische Begroting van 9 september 2011. In principe zijn dit eveneens de parameters die voor de federale overheid de basis zullen vormen voor de doorstortingen tijdens het begrotingsjaar 2012. Zo zullen de doorstortingen bijvoorbeeld gebaseerd zijn op een economische groei van 1,6% in 2012. De kolommen in Tabel II-3 geven alle bij begrotingsopmaak 2012 gehanteerde parameters weer. Voor de andere parameters dan economische groei en inflatie wordt er rekening gehouden met een zekere evolutie in 2011 en 2012 waarbij we een licht negatieve evolutie verwachten voor de fiscale capaciteit en de verdeelsleutel leerlingen.

Tabel II-3: Volledig parameteroverzicht

Begrotingsjaar	Begrotingsjaar 2010	Begrotingsjaar 2011			Begrotingsjaar 2012
	2010 definitief	2011 initieel	2011 aangepast	2011 vermoedelijk	2012 initieel
Parameters					
Inflatie (CPI)	2,19%	2,00%	2,70%	3,50%	2,00%
Groei (BBP)	2,00%	1,70%	2,00%	2,40%	1,60%
Personenbelasting					
Aanslagjaar	2009	2010	2010	2010	2011
Vlaams Gewest	22.519.609	22.519.609	22.519.609	22.384.469	23.159.483
Waals Gewest (excl. Duitstaligen)	9.958.324	9.958.324	9.958.324	9.912.710	10.278.863
Brussels H. Gewest	3.027.935	3.027.935	3.027.935	3.027.791	3.158.171
Duitstaligen	152.046	152.046	152.046	151.350	156.940
Fiscale capaciteit (FC)					
Vlaams Gewest	63,15%	63,15%	63,15%	63,10%	63,01%
Waals Gewest (excl. Duitstaligen)	27,93%	27,93%	27,93%	27,94%	27,97%
Brussels H. Gewest	8,49%	8,49%	8,49%	8,53%	8,59%
Duitstaligen	0,43%	0,43%	0,43%	0,43%	0,43%
Verdeelsleutel onderwijs (LLN)					
Toestand	15/01/2010	15/01/2011	15/01/2011	15/01/2011	15/01/2012
Vlaamse Gemeenschap	56,78%	56,78%	56,78%	56,65%	56,52%
Franse Gemeenschap	43,22%	43,22%	43,22%	43,35%	43,48%
Inwoners					
Referentietijdstip	01/01/2009	01/01/2010	01/01/2010	01/01/2010	01/01/2011
Vlaanderen	6.208.877	6.199.571	6.208.877	6.249.922	6.289.230
Wallonië (excl. Duitst.)	3.401.131	3.404.862	3.401.131	3.425.829	3.449.934
Brussel	1.068.532	1.062.253	1.068.532	1.083.367	1.097.421
Duitstaligen	74.540	74.887	74.540	75.304	76.048
Min 18 jarigen (excl. Duitst.) (DENAT)					
Referentietijdstip	30/06/2009	30/06/2010	30/06/2010	30/06/2010	30/06/2011
Teldatum	01/02/2011	31/08/2010	01/02/2011	01/02/2011	
Nederlandstalig	1.226.444	1.227.346	1.228.484	1.228.484	1.231.053
Franstalig	733.954	732.464	733.174	733.174	735.305
Brussel	239.213	244.602	245.032	245.032	249.276
Denataliteitscoëfficiënt	103,0870%	103,3403%	103,4350%	103,4350%	103,9312%

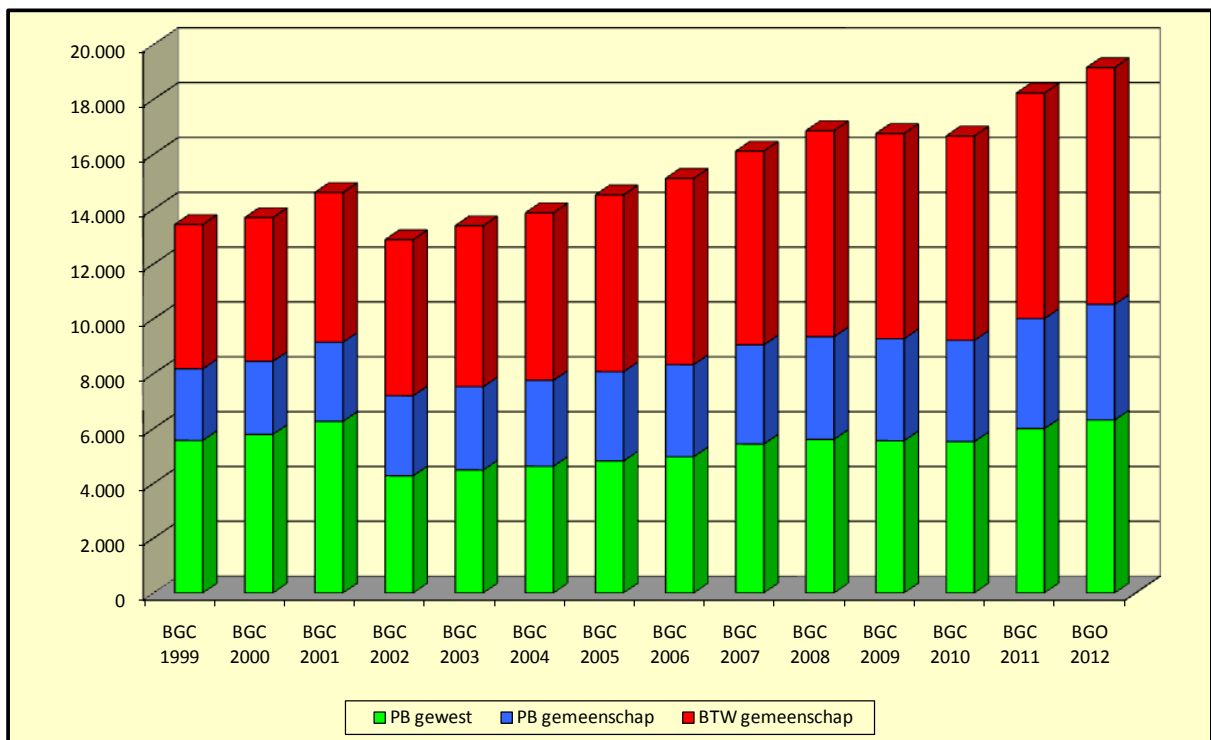
2. Resultaten

1. Algemeen

In 2012 zal de Vlaamse overheid ongeveer 71% van haar inkomsten uit de samengevoegde en gedeelde belastingen ontvangen. In 2001 bedroeg dit percentage nog 87%. De reden voor die daling is terug te vinden in de effecten van het Lambermontakkoord.

Na Lambermont en met toepassing van de hierboven reeds opgenomen parameters wordt voor de ontvangsten uit de bijzondere financieringswet het volgende resultaat bekomen: Figuur II-2 geeft de evolutie weer van de samengevoegde en gedeelde belastingen (inclusief afrekening) bedoeld in de bijzondere financieringswet en dit vanaf de begroting 1999. Tabel II-4 geeft dezelfde informatie.

Figuur II-2: Samengevoegde en gedeelde belastingen (in miljoen euro)

Tabel II-4: Samengevoegde en gedeelde belastingen, incl. afrekeningen (in miljoen euro)

	BGC 2009	BGC 2010	BGC 2011	BGO 2012	Procentueel verschil BGO 2012 - BGC 2011
Gewest	5.551,2	5.519,4	5.995,0	6.309,3	5,24%
PB	5.551,2	5.519,4	5.995,0	6.309,3	5,24%
Gemeenschap	11.203,5	11.146,6	12.233,5	12.846,4	5,01%
PB	3.720,6	3.694,2	4.013,3	4.213,2	4,98%
BTW	7.482,9	7.452,4	8.220,2	8.633,2	5,02%
Totaal	16.754,6	16.666,0	18.228,5	19.155,7	5,09%

2. Samengevoegde belastingen

De samengevoegde belastingen (zie Tabel II-2) kunnen voor het begrotingsjaar 2012 op 6.244.357 duizend euro geraamd worden. Hierbij zijn de Lambermonteffecten die gelden voor de gewesten in de raming opgenomen. Dit bedrag houdt geen rekening met de afrekening 2011 (zie paragraaf 4).

Het genoemde bedrag bestaat eigenlijk uit een drietal componenten. Krachtens de bijzondere financieringswet wordt aan de gewesten een deel van de federaal geïnde personenbelasting doorgestort. Voor het begrotingsjaar 2012 bedraagt deze basisdoorstorting 9.062.605 duizend euro (exclusief afrekening).

Krachtens het Lambermontakkoord werd de gewestaftek ingevoerd. De gewestaftek, de zogenaamde negatieve term, betreft een correctie op het basisbedrag dat vanuit de PB-opbrengsten aan de gewesten wordt toegekend en dient als compensatie voor de bijkomende gewestbelastingen waarvan de opbrengst eveneens krachtens het Lambermontakkoord aan de gewesten wordt toegewezen. De gewestaftek wordt bekomen door het gemiddelde te berekenen van de realisaties van bepaalde gewestbelastingen van 1999 tot en met 2001, uitgedrukt in prijzen 2002. Vanaf 2003 wordt dit bedrag aangepast aan de inflatie en de economische groei. Het is mede deze aftrek die maakt dat de samengevoegde en gedeelde belastingen vanaf 2002 lager uitvallen dan voorgaande jaren. Voor 2012 wordt de gewestaftek geraamd op 2.897.878 duizend euro.

Behalve de toepassing van de negatieve term werden aan de gewesten ook extra middelen toegekend voor enkele nieuwe bevoegdheden die naar de gewesten werden overgeheveld. Het betreft hier de bevoegdheden landbouw en zeevisserij, gemeenten en provincies, buitenlandse handel en een gedeelte van het wetenschappelijk onderzoek. De extra middelen die voor deze bevoegdheden worden overgedragen, zijn opgesomd in de bijzondere financieringswet. In totaal gaat het – opnieuw zonder afrekening - voor het begrotingsjaar 2012 om 79.630 duizend euro. Deze middelen worden mee verrekend in de PB-middelen die worden toegewezen aan de gewesten. Tabel II-5 geeft een overzicht van de samenstelling van dit bedrag.

Tabel II-5: De nieuwe bevoegdheden (in duizend euro)

Bevoegdheid	BGC 2009	BGC 2010	BGC 2011	BGO 2012
Landbouw en zeevisserij	27.538	27.704	29.362	30.786
Wetenschappelijke instellingen	27.248	27.412	29.053	30.461
Uitvoerbeleid	11.970	12.071	12.737	13.325
Lokale overheden	4.530	4.554	4.830	5.058
Totaal	71.285	71.740	75.982	79.630

3. Gedeelde belastingen

De gedeelde belastingen (zie Tabel II-2) kunnen voor het begrotingsjaar 2012 op 12.724.240 duizend euro geraamd worden. Hierbij zijn de Lambermonteffecten die gelden voor de gemeenschappen in de raming opgenomen. Dit bedrag houdt geen rekening met de afrekening 2011 (zie paragraaf 4) en met de dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld (zie paragraaf 3).

Krachtens de bijzondere financieringswet wordt aan de gemeenschappen een deel van de federaal geïnde personenbelasting en belasting op de toegevoegde waarde doorgestort. Beide doorstortingen worden voor 2012 op respectievelijk 4.169.453 en 7.093.194 duizend euro geraamd. Bovenop deze bedragen wijst artikel 38, §3bis van de bijzondere financieringswet aan de gemeenschappen nog extra middelen toe vanuit de belasting op de toegevoegde waarde. Deze middelen zijn exhaustief in de bijzondere wet ter financiering van gewesten en gemeenschappen opgenomen.

Laatstgenoemde toegewezen middelen worden verdeeld in twee delen. Het eerste deel (dat in 2002 35% bedroeg van het in totaal toegewezen gedeelte) wordt verdeeld over de twee gemeenschappen a rato van de verdeelsleutel van de personenbelasting. Het tweede gedeelte (de resterende 65% in 2002) wordt verdeeld middels de verdeelsleutel van de leerlingen. Het eerste en tweede gedeelte veranderen van relatieve omvang gedurende de volgende jaren op die wijze dat in 2012 de verdeling van de extra BTW-middelen volledig gebeurt op basis van de verdeelsleutel van de personenbelasting. Het basisbedrag wordt jaarlijks geïndexeerd en vanaf 2007 ook jaarlijks aangepast aan de economische groei, zij het wel slechts a rato van 91%. Voor 2012 worden de extra BTW-middelen voor de Vlaamse Gemeenschap op 1.461.593 duizend euro geraamd.

4. Afrekening 2011

Zoals hierboven reeds gesteld en blijkt uit Tabel II-3, het parameteroverzicht, worden bij de begrotingsopmaak en -controle ook telkens de samengevoegde en gedeelde belastingen van het voorgaande begrotingsjaar herraamd. In concreto worden bij de begrotingsopmaak 2012 de samengevoegde en gedeelde belastingen met betrekking tot het jaar 2011 herraamd. Deze herraaming wordt vergeleken met de raming die ter gelegenheid van de begrotingscontrole 2011 werd gemaakt. Tabel II-6 situeert het afrekeningsaldo in het kader van de middelen 2012.

Tabel II-6: Afrekening 2011 (in duizend euro)

	2011 bij BGC 2011 (1)	2011 bij BGO 2012 (2)	Afrekening 2011 (3) = (2) - (1)	2012 bij BGO 2012 (4)	BGO 2012 (5) = (4) + (3)	Begrotingspost (6)
Gewest						
PB-middelen	5.960.337	6.025.285	64.948	6.244.357	6.309.305	
Totaal Gewest	5.960.337	6.025.285	64.948	6.244.357	6.309.305	ART CBO CK012 4942
Gemeenschap						
PB-middelen	3.984.059	4.027.799	43.741	4.169.453	4.213.193	
BTW-middelen	8.133.191	8.211.647	78.456	8.554.787	8.633.243	
Totaal Gemeenschap	12.117.250	12.239.446	122.197	12.724.240	12.846.437	ART CBO CI005 4942
Algemeen totaal	18.077.587	18.264.731	187.144	18.968.598	19.155.742	
(1) (2) exclusief de afrekening 2010						
(4) exclusief de afrekening 2011						

5. Sensitiviteit

Gezien de reële kans op volatiliteit van de in Tabel II-3 vermelde parameters geeft Tabel II-7 een overzicht van de sensitiviteit van deze parameters op de middelen uit de bijzondere financieringswet. In deze paragraaf wordt nagegaan in welke mate de samengevoegde en gedeelde belastingen, en de specifieke dotaties reageren op een wijziging van de relevante parameters.

Onderzoek toont aan dat wijzigingen van parameters in plus een even groot effect hebben als wijzigingen in min. Enkel de richting van de aanpassing verschilt logischerwijze. Tabel II-7 geeft een schematisch overzicht van het verrichte onderzoek. Elke onderzochte wijziging had een grootte van 0,1 procentpunt (10 basispunten).

Tabel II-7: Sensitiviteit (in duizend euro)

Parameter	Middelen 2012
BBP 2012	19.630
CPI 2012	19.204
FC 2012	22.522
LLN 2012	12.550
DENAT 2012	8.231

3. Specifieke dotaties vanwege de federale overheid

1. Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld

Krachtens het Lambermontakkoord werd het kijk- en luistergeld omgevormd van een gemeenschapsbelasting naar een gewestbelasting. De gemeenschappen verkregen wel een dotatie ter compensatie voor het wegvallen van het kijk- en luistergeld. De berekening van

de dotatie is gebaseerd op de gemiddelde netto-ontvangsten van het kijk- en luistergeld in 1999, 2000 en 2001, en dit in de betrokken gemeenschappen. Deze netto-ontvangsten moeten evenwel uitgedrukt worden in prijzen van 2002. Vanaf 2003 wordt het basisbedrag 2002 van de dotatie aangepast aan de inflatie.

Voor de Vlaamse Gemeenschap wordt deze dotatie in 2012 op 573.429 duizend euro geraamd, inclusief 4.313 duizend euro afrekening.

2. Dotatie voor tewerkstellingsprogramma's

Op basis van artikel 35 van de bijzondere financieringswet wordt onder bepaalde voorwaarden aan de gewesten een dotatie toegekend die overeenstemt met de werkloosheidsvergoeding van elke voltijds uitgedrukte arbeidsplaats die door de gewesten ten laste wordt genomen. Voor het begrotingsjaar 2012 wordt de bedoelde dotatie op 261.560 duizend euro geraamd.

3. Dotatie voor universitair onderwijs voor buitenlandse studenten

Krachtens artikel 62 van de bijzondere financieringswet wordt aan de gemeenschappen een dotatie toegekend ter financiering van het universitair onderwijs dat aan buitenlandse studenten wordt verstrekt. De basisbedragen die in het bedoelde artikel zijn voorzien, worden jaarlijks aan de inflatie aangepast. Voor het begrotingsjaar 2012 wordt de bedoelde dotatie geraamd op 36.138 duizend euro, inclusief 272 duizend euro afrekening.

4. Dotatie voor de overname van de dienst van de verkeersbelastingen

Naar aanleiding van de overname vanaf 2011 van de dienst van de verkeersgerelateerde gewestbelastingen (verkeersbelasting, belasting op de inverkeersstelling en eurovignet) zal het Vlaams Gewest van de federale overheid een extra dotatie ontvangen om de kosten van het overgenomen federaal personeel te compenseren.

De berekening van de dotatie is gebaseerd op de gemiddelde kostprijs van de dienst van de betrokken gewestbelastingen voor de jaren 1999, 2000 en 2001, uitgedrukt in prijzen van 2002. Vanaf 2003 wordt dit bedrag (per gewestbelasting) aangepast aan de evolutie van de consumptieprijsindex.

De basisbedragen staan vermeld in de wet van 8 maart 2009 tot vaststelling van de totale kostprijs van de dienst van de gewestelijke belastingen, in uitvoering van artikel 68ter van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en gewesten (BS 20 maart 2009). Voor het begrotingsjaar 2012 wordt de dotatie geraamd op 14.506 duizend euro, inclusief 109 duizend euro afrekening.

4. Gewestelijke belastingen

De ramingen van de gewestelijke belastingen zijn gebaseerd op de economische vooruitzichten die door het Federaal Planbureau in de Economische Begroting van 9 september 2011 geponeerd werden. Vooral de registratierechten, de successierechten en de schenkingsrechten worden door conjuncturele elementen beïnvloed. Die conjuncturele invloed kan geraamd worden op 6,9 miljoen euro bij een wijziging van de economische groei van 10 basispunten. Voor inflatie bedraagt de impact 3,7 miljoen euro.

De raming van de gewestbelastingen 2012 houdt uiteraard ook rekening met de overname in 2011 van de dienst van de verkeersgerelateerde gewestbelastingen. Enkel met betrekking tot het eurovignet heeft de FOD Financiën nog een beperkte taak op het vlak van inning en doorstorting. De overige verkeersgerelateerde gewestbelastingen worden sinds 2011 door de Vlaamse administratie behartigd.

Tabel II-8 toont een overzicht van de begrotingsposten en de weerhouden bedragen. De getoonde bedragen betreffen ESR gecorrigeerde ontvangsten. Voor de gewestbelastingen die vanaf 2011 in eigen beheer worden geïnd, werden nieuwe middelenartikelen gecreëerd.

Tabel II-8: Gewestelijke belastingen 2012 (in duizend euro)

	BGC 2011 (1)	BGO 2012 (2)	(2) - (1)	(2) - (1) %
Onroerende voorheffing	98.289	97.024	-1.265	-1,3%
Belasting op de spelen en weddenschappen	27.674	24.057	-3.617	-13,1%
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen	30.470	31.938	1.468	4,8%
Registratierechten	1.805.217	1.944.949	139.732	7,7%
Hypotheekrechten	151.289	154.412	3.123	2,1%
Verkeersbelasting op de autovoertuigen (inning FOD Financiën)	0	0	0	
Verkeersbelasting op de autovoertuigen (inning IVA VLABEL)	973.000	971.095	-1.905	-0,2%
Belasting op de inverkeersstelling (inning FOD Financiën)	0	0	0	
Belasting op de inverkeersstelling (inning IVA VLABEL)	239.591	247.016	7.425	3,1%
Eurovignet (inning FOD Financiën)	15.313	24.945	9.632	62,9%
Eurovignet (inning IVA VLABEL)	69.219	73.568	4.349	6,3%
Schenkingsrechten	232.541	240.213	7.672	3,3%
Successierechten en recht van overgang bij overlijden	1.157.979	1.241.363	83.383	7,2%
Totaal	4.800.582	5.050.580	249.998	5,2%

5. Toegewezen ontvangsten

Aan een begrotingsfonds toegewezen of geaffecteerde ontvangsten - die niet als opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen kunnen bestempeld worden - zijn ontvangsten die voorbehouden worden voor het dekken van bepaalde duidelijk omschreven uitgaven. De toegewezen ontvangsten worden bij de begrotingsopmaak 2012 op 117,5 miljoen euro geraamd. De belangrijkste toegewezen ontvangsten in de middelenbegroting zijn:

- de inschrijvingsgelden van het deeltijds kunstonderwijs;
- de terugbetaling van salarissen en salaristoelagen in de onderwijssector;
- de inkomsten in het kader van het medisch-sociaal beleid;
- de inkomsten van het Vernieuwingsfonds.

6. Andere ontvangsten

De andere ontvangsten betreffen niet-fiscale, niet-toegewezen ontvangsten die niet als (1) opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen, of (2) dotaties komende van instellingen behorende tot de consolidatiekring kunnen bestempeld worden. De andere ontvangsten worden bij de begrotingsopmaak 2012 op 447,0 miljoen euro geraamd. Tot deze categorie behoren onder meer de dividenden van de openbare investeringsmaatschappijen (14,0 miljoen euro) en de dividenden van financiële instellingen die door de Vlaamse Regering in 2009 gesteund werden (297,5 miljoen euro).

7. Lotto-middelen

Volgens artikel 62bis van de bijzondere financieringswet krijgt elke gemeenschap een bepaald percentage van de te verdelen winst van de Nationale Loterij toegewezen. De federale ministerraad dient hiertoe de uitkeerbare winst te bepalen. Bij de begrotingsopmaak 2012 wordt er uitgegaan van de voorlopige winstverdeling ten belope van 36,8 miljoen euro. Deze raming is gebaseerd op het voorlopig winstverdelingsplan voor het dienstjaar 2011.

8. Te consolideren instellingen

Tabel II-9 geeft een overzicht van de ESR gecorrigeerde ontvangsten van de Vlaamse instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren. Hierbij worden de instellingen met belangrijke bedragen aan eigen ontvangsten apart vermeld.

Tabel II-9: Te consolideren instellingen (in duizend euro)

(in duizend euro)	BGC 2011 (1)	BGO 2012 (2)	(2) - (1)
MINA	134.810	129.206	-5.604
VIF	48.908	49.108	200
Loodswezen	89.896	97.241	7.345
Andere instellingen met DAB-vorm	19.576	18.362	-1.214
VMM	185.942	5.029	-180.913
VDAB	110.153	103.401	-6.752
NV Waterwegen en Zeekanaal	62.880	64.089	1.209
VRT	166.490	172.805	6.315
Kind & Gezin	149.272	152.504	3.232
VAPH	24.861	25.116	255
VVM - De Lijn	213.730	222.227	8.497
Andere instellingen met andere dan DAB-vorm	233.221	231.189	-2.032
Totaal	1.439.739	1.270.277	-169.462

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van het *Minafonds* zijn in hoofdzaak afkomstig van de milieuheffingen. Deze heffingen worden geïnd door de Vlaamse openbare milieustellingen. Meer bepaald int OVAM de afvalstoffenheffing, VMM de waterheffingen en VLM de administratieve geldboetes in het kader van MAP III.

T.o.v. de begrotingscontrole 2011 dalen de ESR gecorrigeerde ontvangsten van het *Minafonds* met 5,6 miljoen euro tot 129,2 miljoen euro. Dit is te wijten aan de sterke daling van de inkomsten uit de oppervlaktewaterheffingen (-8,5 miljoen euro) tot 53,7 miljoen euro, rekening houdend met een daling van de vuilvracht van 2%. Verder worden de ontvangsten uit afvalstoffenheffingen geïndexeerd (+0,7 miljoen euro) tot 35,7 miljoen euro. Als gevolg van de kapitaalsverhoging Aquafin in 2010 worden de dividenden van de Vlaamse Milieuholding geraamd op 6,7 miljoen euro (+ 0,8 miljoen euro).

In het kader van het Milieuhandhavingsdecreet wordt er, conform de beslissing van de Vlaamse Regering van 22 juli 2011, bijkomend personeel aangeworven om de achterstand in de boetedossiers weg te werken. Als gevolg van dit extra personeel nemen de inkomsten uit het Milieuhandhavingsdecreet toe met 1,3 miljoen euro tot 1,6 miljoen euro.

Ten slotte vallen de diverse ontvangsten van het departement LNE terug met 0,3 miljoen euro tot 0,4 miljoen als gevolg van het wegvallen van de eenmalige ontvangst 2011 voor de teruggevorderde BTW Rendac. De overige ontvangsten worden constant gehouden: de ontvangsten uit verpakkingsafval op 3,1 miljoen euro, de ontvangsten uit grondwaterheffingen en mestheffingen respectievelijk op 23,5 miljoen euro en 1,6 miljoen euro en de ontvangsten uit het jachtdecreet op 2,1 miljoen euro.

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van het *VIF* blijven bij de begrotingsopmaak 2012 zo goed als constant en bedragen 49,1 miljoen euro. Het grootste deel van de ontvangsten wordt gegenereerd uit de opbrengsten van nevenbedrijven langs autosnelwegen. Deze worden geraamd op 18,0 miljoen euro. De ontvangsten uit schaderegelingen voortvloeiend uit schade aan het openbaar domein worden begroot op 10 miljoen euro. Concessies op het

openbaar domein worden verwacht 8,5 miljoen euro op te brengen in 2012. Voor de verkoop van onroerende goederen wordt een bedrag van 5,5 miljoen euro ingeschreven. De resterende opbrengsten (o.a. uit watervangen, EU cofinanciering, ...) worden begroot op 7,1 miljoen euro.

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van het *Loodswezen* worden begroot op 97,2 miljoen euro. Er wordt verwacht dat de ontvangsten uit loodsgelden als gevolg van een tariefstijging en een volumestijging zullen toenemen met 8,6 miljoen euro. De ontvangsten uit loodsgelden worden begroot op 86,6 miljoen euro. De ontvangsten die voortvloeien uit de VBS claim worden geraamd op 7,9 miljoen euro. De overige ontvangsten bedragen 2,7 miljoen euro.

T.o.v. de begrotingscontrole 2011 verminderen de ESR gecorrigeerde ontvangsten van de *VMM* met 180,9 miljoen euro tot 5,0 miljoen euro als gevolg van het wegvallen van de ontvangst uit de verkoop van gronden en rioolwaterzuiveringsinstallaties aan Aquafin.

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van de *VDAB* worden bij de begrotingsopmaak 2012 op 103,4 miljoen euro begroot. Ten opzichte van de begrotingscontrole 2011 komt dit neer op een daling van 6,7 miljoen, die te verklaren is door een daling van de Europese opbrengsten.

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van De *NV Waterwegen en Zeekanaal* worden begroot op 64,1 miljoen euro. Dit is een stijging van 1,2 miljoen euro ten opzichte van de begrotingscontrole 2011. De ontvangsten uit de recuperatie van belastingen en heffingen blijven constant en worden begroot op 39,8 miljoen euro. De overige ontvangsten, waaronder scheepvaartrechten, cijnsrechten, retributies en inkomsten uit watervangen worden geraamd op 24,3 miljoen euro.

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van de *VRT* worden op 172,8 miljoen euro geraamd. Ten opzichte van de begrotingscontrole 2011 wordt er een toename van 6,3 miljoen euro voorzien. Enerzijds nemen de verkopen van goederen en diensten toe met 8,9 miljoen euro. Anderzijds dalen de desinvesteringen met 3,3 miljoen euro. Tot slot voorziet VRT 0,7 miljoen euro aan dividenden.

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van *Kind en Gezin* nemen tussen de begrotingscontrole 2011 en de begrotingsopmaak 2012 met 3,2 miljoen euro toe tot een bedrag van 152,5 miljoen euro. Deze toename is het gevolg van de stijging van de financiële bijdragen van de gezinnen bij de kinderdagverblijven (+2 miljoen euro), bij de diensten voor onthaalouders (+0,6 miljoen euro), in de inkomensgerelateerde kinderopvang (+0,6 miljoen euro) en bij de lokale diensten (+44 duizend euro). Verder zijn er stijgingen van de ontvangsten sociale maribel (+62 duizend euro) en van de inkomstentransferen vanuit andere entiteiten (+8 duizend euro). Voor de lopende ontvangsten voor goederen en diensten wordt een lichte daling voorzien (-0,1 miljoen euro).

De ESR gecorrigeerde ontvangsten van het *VAPH* stijgen tussen de begrotingscontrole 2011 en de begrotingsopmaak 2012 met 0,255 miljoen euro tot op het niveau van 25,1 miljoen euro. Deze stijging is het resultaat van de stijging van de terugvorderingen inzake wettelijke subrogatie (+0,5 miljoen euro), de stijging van de terugvorderingen inzake individugerichte

prestaties (+0,7 miljoen euro), de stijging van de terugvorderingen van diverse niet-gereguleerde toelagen (+0,4 miljoen euro), de stijging van de ontvangsten ingevolge het cumulverbod (+0,1 miljoen euro) en de daling van de terugvorderingen in de residentiële sector (-1,5 miljoen euro).

De totale ESR gecorrigeerde ontvangsten van de *VVM - De Lijn* bedragen bij de begrotingsopmaak 2012 222,2 miljoen euro. 169,5 miljoen euro is afkomstig van opbrengsten uit de verkoop van tickets en abonnementen aan bedrijven en privé-gebruikers. Dit houdt een toename in van 8,5 miljoen euro ten opzichte van de begrotingscontrole 2011. 5,6 miljoen euro is afkomstig van de invoering van de MOBIB kaart. Het betreft administratiekosten die doorgerekend zullen worden aan de klant voor het gebruik van de kaart. De indexering van de tarieven zorgt voor een toename van 2,9 miljoen euro. De overige ontvangsten bedragen 49,8 miljoen euro. Die ontvangsten komen voort uit de recuperatie van belastingen en heffingen en blijven constant ten opzichte van de begrotingscontrole 2011.

III. DE UITGAVENBEGROTING

1. Algemeen

De bruto beleidsruimte neemt toe met 1,14 miljard euro omwille van verhoogde ontvangsten en een bijgestelde inschatting van de onderbenutte kredieten.

De bruto beleidsruimte wordt vooreerst aangewend voor het zogenaamde constant beleid ten belope van 763 miljoen euro:

- Voor het effect van de indexatie dient er 424 miljoen euro extra te worden uitgetrokken t.o.v. de begrotingscontrole 2011. Deze kredieten zijn enerzijds nodig voor het op kruissnelheid brengen van de overschrijding van de spilindex in april 2011, de verwachte overschrijding van de spilindex in februari 2012 en het aanleggen van een buffer voor een eventuele overschrijding van de spilindex in oktober 2012. Anderzijds worden ook de loon- en werkingskredieten buiten het systeem van de indexprovisie met 2% aangepast;
- Voor de overige uitgaven bij constant beleid, zoals bvb. de decretale groei van het gemeentefonds, de evolutie van de loonuitgaven bij onderwijs en de Aquafinfactuur, dient er 284 miljoen euro te worden uitgetrokken;
- Tot slot wordt de bruto beleidsruimte voor 55 miljoen euro belast door het wegvallen van de eenmalige aanwending van de reserves van het Vlaams Woningfonds (25 miljoen euro) en de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (30 miljoen euro).

De resterende netto beleidsruimte van 378 miljoen euro wordt op zijn beurt aangewend voor:

- de reeds aangekondigde maatregelen ter stimulering van de arbeidsdeelname van laagverdieners naar aanleiding van de afschaffing van de jobkorting ten belope van 38,4 miljoen euro;
- het instellen van een conjunctuurbuffer van 40 miljoen euro;
- het instellen van een provisie met 60 miljoen euro beleidskredieten en 70 miljoen euro betaalkredieten voor het opvangen van de eventuele budgettaire gevolgen van de invoering van het Rekendecreet enerzijds en dringende investeringsuitgaven anderzijds;
- 230 miljoen euro nieuwe initiatieven conform de uitvoering van het Regeerakkoord.

Voor de bespreking van al deze nieuwe beleidsinitiatieven wordt verwezen naar de bespreking van de begroting 2012 per beleidsdomein (zie paragraaf 4).

Naast het feit dat de Vlaamse Regering door het inschrijven van buffers en provisies op een waakzame manier haar aangegane engagementen in voorliggende begroting waarmaakt, kan tot slot ook nog worden opgemerkt dat om de aangegane engagementen uit vorige en huidige legislatuur te kunnen honoreren, het verschil tussen de betaal- en beleidskredieten met 164 miljoen euro toeneemt tot 265 miljoen euro. Dit verschil toont aan dat de Vlaamse

Regering meer dan ooit inzet op het voorzien van voldoende betaalkredieten voor het volledig en tijdig nakomen van al haar engagementen.

Vooreerst biedt paragraaf 2 een overzicht van de beleids- en betaalkredieten naar aanleiding van de aanpassing van de begroting 2011 en de initiële begroting 2012.

Vervolgens wordt onder paragraaf 3 de evolutie van beleids- en betaalkredieten verder opgedeeld over de dertien beleidsdomeinen en worden de belangrijkste wijzigingen hierbij nader toegelicht onder paragraaf 4.

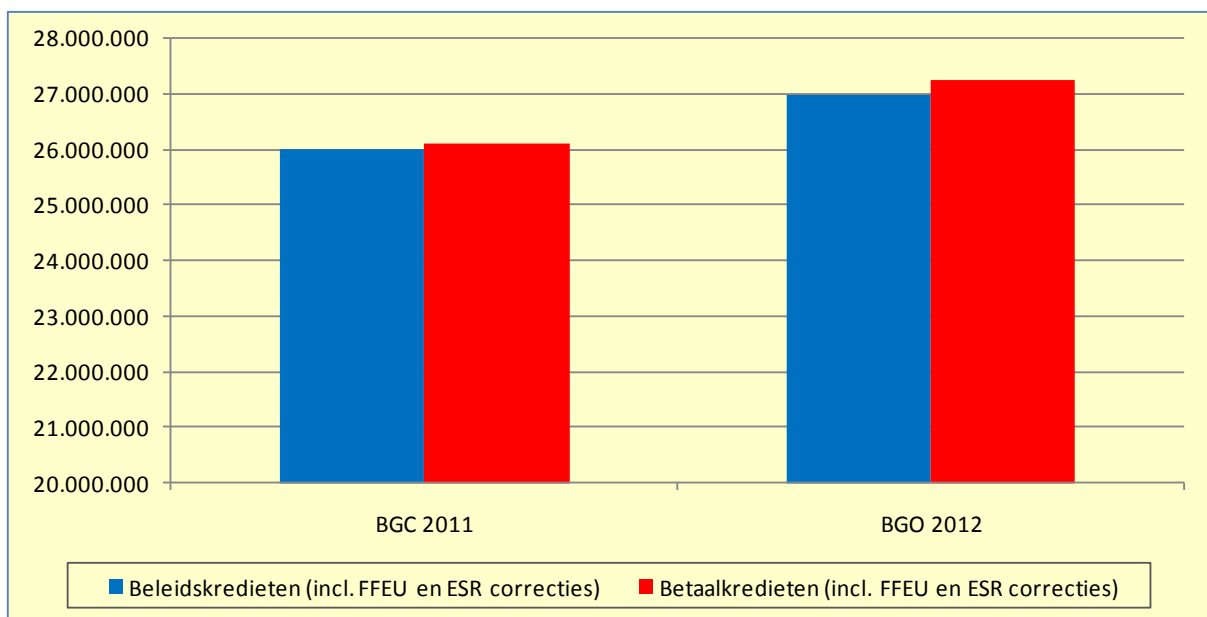
2. De beleids – en betaalkredieten

Figuur III-1 toont dat de beleidskredieten met 977 miljoen euro toenemen terwijl de betaalkredieten toenemen met 1.142 miljoen euro. Het gevolg is dat in voorliggende begrotingsopmaak het verschil tussen de betaal- en beleidskredieten verder wordt opgedreven van 100 miljoen euro bij begrotingscontrole 2011 tot 265 miljoen euro bij de initiële begroting 2012.

Deze verdere toename van de betaalkredieten ten opzichte van de beleidskredieten is enerzijds het gevolg van de noodzaak tot het honoreren van de verbintenissen uit de huidige en vorige legislatuur en anderzijds het gevolg van het inschrijven van een conjunctuurbuffer van 40 miljoen euro die enkel in betaalkredieten is voorzien en een provisie Rekendecreet waarbij de betaalkredieten 10 miljoen euro hoger zijn dan de beleidskredieten.

Tevens kan opgemerkt worden dat de bij de begrotingscontrole 2011 ingeschreven provisie tegen betaalincidenten van 50 miljoen euro, ook in de begroting 2012 is weerhouden.

Figuur III-1: Beleids- en betaalkredieten BGC 2011 en BGO 2012 (in duizend euro)

3. De beleids- en betaalkredieten verdeeld over de 13 beleidsdomeinen

Tabel III-1 en Tabel III-2 geven de cijfermatige evolutie van de beleids-, resp. betaalkredieten van 2011 naar de initiële begroting 2012 per beleidsdomein weer.

Tabel III-1: Beleidskredieten per beleidsdomein BGC 2011 en BGO 2012 (in duizend euro)

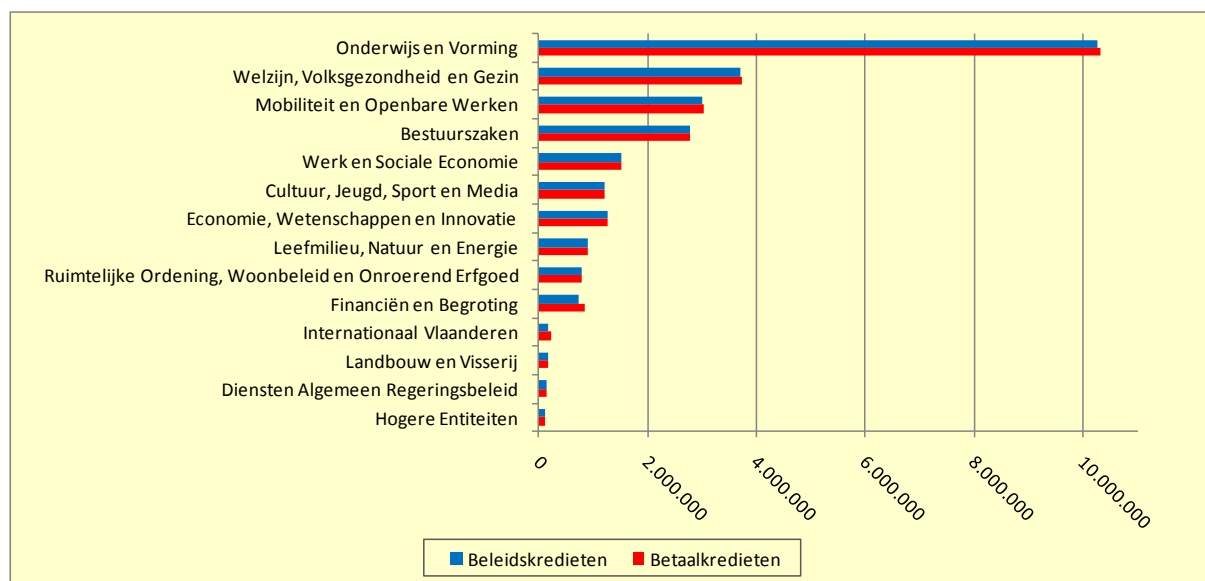
Beleidsdomein	BGC 2011 (a)	BGO 2012 (b)	(c) = (b) - (a)	%
Hogere Entiteiten	119.533	122.580	3.047	2,55%
Diensten Algemeen Regeringsbeleid	131.962	140.655	8.693	6,59%
Bestuurszaken	2.716.860	2.775.822	58.962	2,17%
Financiën en Begroting	557.282	738.561	181.279	32,53%
Internationaal Vlaanderen (*)	185.482	173.632	-11.850	-6,39%
Economie, Wetenschappen en Innovatie	1.080.107	1.258.498	178.391	16,52%
Onderwijs en Vorming	10.075.335	10.274.151	198.816	1,97%
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	3.512.217	3.715.742	203.525	5,79%
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.196.720	1.205.743	9.023	0,75%
Werk en Sociale Economie	1.449.473	1.527.326	77.853	5,37%
Landbouw en Visserij	179.164	180.118	954	0,53%
Leefmilieu, Natuur en Energie	905.577	912.261	6.684	0,74%
Mobiliteit en Openbare Werken(**)	3.087.122	3.016.949	-70.173	-2,27%
Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	733.258	793.145	59.887	8,17%
TOTAAL (excl. FFEU & ESR-correcties)	25.930.092	26.835.183	905.091	3,49%
FFEU	92.000	125.000	33.000	35,87%
TOTAAL (incl. FFEU, excl. ESR-correcties)	26.022.092	26.960.183	938.091	3,60%
<i>SUBTOTAAL ESR-correcties uitgaven</i>	<i>-28.639</i>	<i>10.536</i>	<i>39.175</i>	<i>-136,79%</i>
TOTAAL	25.993.453	26.970.719	977.266	3,76%
(*) Verklaring negatieve evolutie tov BGC 2011: vnl. Wegvallen extra machtiging inhaalbeweging jeugdverblijfsinfrastructuur				
(**) Verklaring negatieve evolutie t.o.v. BGC 2011: vnl. Wegvallen kredieten voor Krijgsbaan (-45 miljoen euro, maar krediet 2011 blijft evenwel beschikbaar door begrotingsruiter) en wegvallen kredieten voor aankoop Van Cauwelaertsluis en Noorderlaanbrug (-89 miljoen euro).				

Tabel III-2: Betaalkredieten per beleidsdomein BGC 2011 en BGO 2012 (in duizend euro)

Beleidsdomein	BGC 2011 (a)	BGO 2012 (b)	(c) = (b) - (a)	%
Hogere Entiteiten	119.533	122.580	3.047	2,55%
Diensten Algemeen Regeringsbeleid	151.832	155.032	3.200	2,11%
Bestuurszaken	2.720.489	2.780.158	59.669	2,19%
Financiën en Begroting	583.702	844.027	260.325	44,60%
Internationaal Vlaanderen	187.150	217.876	30.726	16,42%
Economie, Wetenschappen en Innovatie	1.107.894	1.267.935	160.041	14,45%
Onderwijs en Vorming	10.154.432	10.314.605	160.173	1,58%
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	3.527.757	3.722.652	194.895	5,52%
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.195.144	1.216.212	21.068	1,76%
Werk en Sociale Economie	1.451.800	1.525.954	74.154	5,11%
Landbouw en Visserij	178.388	176.117	-2.271	-1,27%
Leefmilieu, Natuur en Energie	879.509	913.201	33.692	3,83%
Mobiliteit en Openbare Werken	3.005.467	3.036.382	30.915	1,03%
Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	694.939	788.622	93.683	13,48%
TOTAAL (excl. FFEU & ESR-correcties)	25.958.036	27.081.353	1.123.317	4,33%
FFEU	165.141	144.570	-20.571	-12,46%
TOTAAL (incl. FFEU, excl. ESR-correcties)	26.123.177	27.225.923	1.102.746	4,22%
<i>SUBTOTAAL ESR-correcties uitgaven</i>	<i>-28.639</i>	<i>10.536</i>	<i>39.175</i>	<i>-136,79%</i>
TOTAAL	26.094.538	27.236.459	1.141.921	4,38%

Figuur III-2 biedt tot slot een overzicht van de beleids- en betaalkredieten per beleidsdomein. Hieruit blijkt dat het beleidsdomein onderwijs nog steeds veruit de meeste middelen, m.n. 38%, binnen de Vlaamse begroting aanwendt.

Figuur III-2: Beleids- en betaalkredieten per beleidsdomein BGO 2012 (in duizend euro)

4. Bespreking per beleidsdomein

Na de cijfermatige bespreking van de uitgavenbegroting 2012 worden hierna de belangrijkste beleidsinitiatieven per beleidsdomein toegelicht.

1. *Diensten Algemeen Regeringsbeleid*

In het licht van de realisatie van het project Kazerne Dossin, Memoriaal, museum en documentatiecentrum over Holocaust en Mensenrechten wordt 6,8 miljoen euro aan betaalkredieten voorzien. Met het oog op de opening van het nieuwe memoriaal, museum en documentatiecentrum in 2012 worden ook de werkingsmiddelen verhoogd tot 0,5 miljoen euro.

Ter ondersteuning van de versterking van de uitvoering van Vlaanderen in Actie verhogen de middelen voor coördinatie, transitie en communicatie met 0,3 miljoen euro.

Tot slot komt er een budgettaire impuls van 0,3 miljoen euro voor de Vlaamse rand waarvan 0,2 miljoen euro voor de uitbouw van de Felixsite.

2. *Bestuurszaken*

Binnen het programma Lokale en Regionale Besturen nemen het Gemeentefonds en het Provinciefonds toe met het decretaal voorziene groeipercentage van 3,5%. In absolute bedragen komt dit neer op een stijging van respectievelijk 70,9 miljoen euro en 3,1 miljoen euro.

De toepassing van het decretaal voorziene groeipercentage van 3,5% voor het Stedenfonds zorgt dan weer voor een toename van de beschikbare middelen met 4,6 miljoen euro.

Voor het VAC Brugge, dat in 2012 volledig operationeel wordt, wordt een bijkomend krediet van 2,6 miljoen euro ingeschreven. Voor het VAC Leuven daarentegen valt de in 2011 voorziene eenmalige kost (ten belope van 0,6 miljoen euro) voor wederinstaatstelling weg.

Er wordt 0,5 miljoen euro voorzien voor investeringen in ICT inzonderheid in het kader van e-procurement en e-government.

Er wordt 1 miljoen euro extra betaalkrediet ingeschreven in het kader van de investeringsbijdragen aan lagere overheden voor de aankoop en de aanleg van terreinen ten behoeve van woonwagenbewoners.

Om de onthaalbureaus verder in hun werking te ondersteunen wordt in 2012 1 miljoen euro herschikt en 0,3 miljoen euro bijkomend ingeschreven.

3. Financiën en Begroting

Volgens de meest recente prognoses van het Planbureau wordt er een overschrijding van de spilindex verwacht in februari 2012. Omwille van de onzekerheid inzake inflatieverwachtingen gaan we er veiligheidshalve van uit dat er zich een tweede indexsprong voordoet in oktober 2012 met repercussie op de sociale uitkeringen vanaf november 2012 en op de lonen vanaf december 2012. De budgettaire impact van deze 2 indexsprongen op de kredieten die de loonprovisie volgen wordt becijferd op 204 miljoen euro. Ten opzichte van de begrotingscontrole 2011 betekent dit een netto stijging met 70 miljoen euro.

De rente-uitgaven binnen het ministerie nemen met 10,2 miljoen euro toe.

Door de afhandeling van enkele grote dossiers in 2012 en de verdere inventarisatie en risico-inschatting van VFLD-dossiers, wordt een bijkomende lastendelging van 42,9 miljoen euro voorzien in 2012.

De bijdragevoet aan de pool der parastatalen wordt in 2012 met 3 procentpunt verhoogd naar 34,5 %. Voor die opstap wordt er in 2012 in totaal 6,8 miljoen euro voorzien voor alle bij de pool aangesloten entiteiten.

De kredieten voor de compensaties aan gemeenten en provincies voor de gederfde inkomsten ingevolge enerzijds de volledige vrijstelling van de onroerende voorheffing voor het kadastraal inkomen van nieuw materieel en outillage en anderzijds de vermindering van de onroerende voorheffing voor energiezuinige woningen en gebouwen, worden conform de afgesproken groeipaden verhoogd met respectievelijk 15 miljoen euro en 1 miljoen euro.

Het programma tot compensatie van geannuleerde openstaande verbintenissen was eenmalig in 2011. Het provisioneel krediet wordt in 2012 derhalve op 0 gezet wat een reductie met 35 miljoen euro aan beleidskredieten inhoudt.

Er wordt tevens een provisie voor de aanleg van een conjunctuurreserve van 40 miljoen euro in betaalkrediet ingeschreven als buffer tegen een eventuele lagere groei dan 1,6% BBP - equivalent aan een mogelijke groeivertraging van 0,15%.

Gelet op de verplichting om facturen correct volgens prestatie te boeken, kan er een eventueel niet-neutraliseerbaar effect zijn op de aan de begroting 2012 toe te rekenen betalingen.

Anderzijds wenst de regering de nodige middelen te kunnen inzetten voor dringende investeringen in onder meer scholenbouw en het vermijden van overstromingsgevaar.

Om aan beide uitdagingen het hoofd te kunnen bieden wordt er een provisie van 60 miljoen euro in beleidskredieten en 70 miljoen euro in betaalkredieten aangelegd.

Voor de voorbereiding van de overname van de inning van de registratie- en successierechten wordt er 0,8 miljoen euro uitgetrokken.

Ten slotte wordt er in 2012, conform de afspraken gemaakt in het kader van het Regeerakkoord, een laatste schijf van 150 miljoen euro voorzien voor het nemen van kapitaalsparticipaties.

4. Internationaal Vlaanderen

In de periode 2010-2011 werd extra machtiging toegekend voor de “inhaalbeweging jeugdverblijfsinfrastructuur” voor een bedrag van 18 miljoen euro. Deze vervroegde vastlegging paste integraal binnen het budget aan middelen in de periode 2012-2014. In 2012 wordt nu de eenmalige machtiging (ten bedrage van 11,5 miljoen euro) voorzien in 2011 voor deze inhaalbeweging teruggedraaid en moet er ook een gedeeltelijke terugname van 2,8 miljoen euro van deze voorafname gebeuren.

Voor de uitvoering van de renovatie van de Elisabethzaal met congresfaciliteiten worden in totaal voor 24,7 miljoen euro aan betaalkredieten ingeschreven. Bovendien wordt er voor de reeds opgestarte investeringsprojecten in het kader van WO-I 8 miljoen euro betaalkrediet ingeschreven.

Naast de 1,7 miljoen die in 2012 bijkomend vrijgemaakt wordt voor de oproep evenementen WO-I, wordt tevens 0,8 miljoen euro bijkomend voorzien voor ontwikkelings samenwerking met focus op de klimaatproblematiek. Daarnaast wordt er 0,8 miljoen euro meer ingezet voor buitenlands beleid met focus op exportpromotie.

5. Economie, Wetenschap en Innovatie

De Vlaamse Regering maakt bijkomend 60 miljoen euro vrij voor het stimuleren van innovatie in Vlaanderen. Van dit bedrag ontvangen het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) en het IWT beide 14 miljoen euro.

Ook Hercules ontvangt 10 miljoen euro, waarvan 5 miljoen euro voor de reguliere oproepen en 5 miljoen euro voor bijzondere initiatieven rond grootschalige infrastructuur.

Verder zijn er ook nog kredieten voorzien voor de bijzondere onderzoeksfondsen van de universiteiten (7 miljoen euro), de strategische onderzoekscentra (4,6 miljoen euro), de industriële onderzoeksfondsen (2 miljoen euro) en de wetenschappelijke instellingen (1,45 miljoen euro). Ook voor de integratie van het hoger onderwijs wordt 3,1 miljoen euro voorzien.

6. Onderwijs en Vorming

De loonkredieten van het onderwijspersoneel stijgen ten opzichte van de begrotingscontrole 2011 netto met ongeveer 45 miljoen euro. De oorzaken hiervan zijn velerlei. Zo is er als gevolg van de toename van de leerlingenaantallen in het basisonderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs en de daling van de leerlingenaantallen in het gewoon secundair onderwijs een toename van 1.120 VTE in het leerplichtonderwijs. De budgettaire kostprijs hiervan wordt geraamd op 46,6 miljoen euro. Ook in het volwassenenonderwijs en de basiseducatie is er, als gevolg van de cursistenevolutie, een toename met 19,8 VTE (+ 1 miljoen euro). Daarentegen zullen de personeelsleden uit het leerplicht- en het

volwassenenonderwijs die zich in 2012 in het TBS-stelsel bevinden dan weer sterk afnemen, waardoor de kredieten met 19 miljoen euro dalen.

In afwachting van een besluit van de Vlaamse Regering hieromtrent wordt er bovendien 1,1 miljoen euro voorzien voor de maximale groeinorm binnen het volwassenenonderwijs en de basiseducatie voor het schooljaar 2012-2013.

De globale stijging van de leerlingenaantallen in het leerplichtonderwijs zorgt er tevens voor dat de werkingsmiddelen van de scholen uit het leerplichtonderwijs met 1 miljoen euro toenemen.

Aangezien in 2012 het aantal opgenomen studiepunten bij de universiteiten en de professionele bachelors opnieuw met ten minste 2% zal stijgen ten opzichte van de referentiepunten, zullen de middelen binnen het variabel onderwijsdeel van de professionele bachelors en het variabele onderwijsdeel van de universiteiten ook met 2% toenemen. De studiepunten voor de academische bachelors bij de hogescholen zijn in 2012 daarentegen met 2% gedaald ten opzichte van de referentiepunten, waardoor ook de middelen voor deze academische bachelors met 2% zullen dalen. Voor de drie variabele onderwijsdelen binnen het hoger onderwijs komt dit samen neer op een toename van de kredieten met 11,4 miljoen euro. Aangezien bij de universiteiten de verhouding van 55%/45% tussen de middelen voor onderwijs en de middelen voor onderzoek gewaarborgd dient te blijven, nemen ook de middelen voor het onderzoek bij de universiteiten in 2012 met 5,7 miljoen euro toe.

De kostprijs van het deeltijds TBS-stelsel, het bonusstelsel TBS en het TBS-stelsel 58+ in het hoger onderwijs valt in 2012 1,5 miljoen euro lager uit dan geraamd bij de begrotingscontrole 2011.

Aangezien de in 2010 opgelopen achterstand in subsidiebetalingen opgevangen werd in het kader van de begrotingscontrole 2011, zullen de middelen die AGION ontvangt in 2012 voor infrastructuursubsidies dalen met ongeveer 40 miljoen euro.

Ten slotte zal de Vlaamse Regering in 2012 bijkomend 40,6 miljoen euro vrijmaken voor het voeren van nieuw onderwijsbeleid. Zo komt er met ingang van 1 september 2012 een nieuw omkaderingssysteem in het basisonderwijs. Door bijkomende omkadering te creëren zullen de kleuterklassen verkleind kunnen worden. In deze omkadering zullen de huidige middelen voor GOK, GOK+ en Rand- en Taalgrensgemeenten niet meer afzonderlijk toegekend worden, maar opgenomen worden in een globaal systeem waarin ook de leerlingenkenmerken (opleidingsniveau moeder, thuistaal en schooltoelage) deels meegenomen worden.

Daarnaast zullen deze bijkomende middelen ook aangewend worden in het kader van de integratie van de academiserende opleidingen van de hogescholen in de universiteiten. Deze hervorming beslaat niet louter onderwijs en vorming, ze zet ook duidelijke lijnen uit voor het wetenschappelijk onderzoek.

Bovendien zal er naar gestreefd worden om de problematiek met betrekking tot de infrastructuurcapaciteit vanaf 2012 op een gestructureerde wijze aan te pakken.

7. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Globaal worden de nodige vereffeningskredieten voorzien en wordt er voor weddedrift over alle sectoren heen een budget toegekend van 11,4 miljoen euro.

Een eerste belangrijke klemtoon in de begroting WVG zijn de budgettaire inspanningen om een antwoord te bieden op de vergrijzing.

In het Zorgfonds wordt het uitgavenniveau aan tenlastenemingen met 16,7 miljoen euro verhoogd om aan de toename van het aantal dossiers mantel- en thuiszorg met 6,4% en 1.800 bijkomende bedden in de residentiële zorg te kunnen voldoen. Voor de verhoging van de forfait voor de zwaarst zorgbehoevenden met VT/OMNIOstatuut, is in het kader van de Vlaamse sociale bescherming een eerste budget ingeschreven van 1,5 miljoen vanaf 2012.

Ook in het kader van de Vlaamse sociale bescherming wordt het budget voor de kindpremie verhoogd tot 14,5 miljoen euro. Voor de opstartkosten van de maximumfactuur in de thuiszorg voorzien we een budget van 4 miljoen euro.

Het budget voor de thuiszorg stijgt met 17,8 miljoen euro. Grootste aandeel daarin gaat naar de gezinszorg. Dit urencontingent groeit met 2% en komt op 589 miljoen euro. Ook de programmatie voor dagverzorgingscentra en centra voor kortverblijf wordt verder ingevuld voor een bedrag van 1,25 miljoen euro. De overige thuiszorgsectoren verkrijgen extra budgettaire opstappen, voor een totaal van 2,5 miljoen euro.

Specifiek voor de animatiewerking in de erkende woonzorgcentra wordt 0,7 miljoen euro bijkomend voorzien in functie van de effectieve aangroei van het aantal bedden.

Tot slot wordt er in het kader van de bijkomende realisatie van 188 openbare serviceflats 1,9 miljoen euro voorzien.

De tweede klemtoon in deze begroting situeert zich bij de stijgende nataliteit.

Voor de kinderopvang wordt een extra budget van 22 miljoen euro ingezet. Daarvan zal 15 miljoen euro besteed worden aan de inkomensgerelateerde opvangplaatsen. De overige 7 miljoen euro zullen we aanwenden voor specifieke maatregelen, waaronder uitbreiding van het aanbod, dat gealigneerd is op het nieuwe decreet voor de voorschoolse kinderopvang.

Om een antwoord te bieden aan het stijgend geboortecijfer is ook een extra input nodig in de preventieve gezinsondersteuning, waaronder de consultatiebureaus ressorteren. Daar zetten we 0,85 miljoen euro extra in.

Het parlement werkte net voor het zomerreces een motie af inzake de jeugdhulp. We nemen hier onmiddellijk de draad op en voorzien een extra budget van ruim 5 miljoen euro.

Dit budget is zowel bestemd voor een uitbreiding van het ambulante aanbod en de pleegplaatsingen als voor de vertrouwenscentra kindermishandeling.

Een belangrijke pijler bij elke begroting van deze Vlaamse Regering is de extra inzet naar personen met een handicap. In uitvoering van het vernieuwingsplan Perspectief 2020 voorziet de Vlaamse Regering tijdens deze legislatuur minstens 145 miljoen euro aan bijkomende middelen voor het ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap. De uitbreidingsrondes 2010 (22,5 miljoen euro) en 2011 (30 miljoen euro, verhoogd met 1,3 miljoen euro bij budgetcontrole) zijn reeds grotendeels achter de rug. In 2012 wordt het initieel voorziene bedrag van 30 miljoen euro verhoogd met 5 miljoen euro tot 35 miljoen euro.

Dit budget houdt dan nog geen rekening met de middelen die via VIPA jaarlijks worden toegewezen aan infrastructuurwerken in de sector.

Het budget voor gezondheidszorg stijgt met 5,1 miljoen euro verdeeld over preventieve gezondheidszorg, geestelijke gezondheidszorg en eerstelijnsgezondheidszorg.

Ook het budget voor het eerstelijns welzijnswerk wordt verhoogd met 1,75 miljoen euro.

Deze regering is een investeringsregering. Dat maakt dat we ook de nodige aandacht blijven geven aan het VIPA en zorgen dat voldoende betaalkredieten beschikbaar zijn voor de betaling van de aangegane engagementen zowel in de klassieke als in de alternatieve financiering. Voor het op kruissnelheid komen van het alternatieve financieringsprogramma VIPA I wordt 3 miljoen euro extra voorzien.

Daarbovenop worden er 6,75 miljoen euro extra middelen voorzien voor de betaling van de gebruikstoelagen in het VIPA II programma.

8. Cultuur, Jeugd, Sport en Media

De vastleggingsmachtiging van het Fonds Culturele Infrastructuur (FoCi) wordt verlaagd met 8,5 miljoen euro. Het betreft hier de terugzetting van eenmalige toegekende middelen in het kader van de eerste fase van de renovatie van het KMSKA.

De VLOPERA mag voor haar werking in 2012 0,3 miljoen aanwenden van haar reserves.

Voor de deelname van de Vlaamse topsporters aan de Olympische Spelen 2012 in Londen wordt er door Bloso 0,4 miljoen euro bijkomend budget voorzien. Tevens worden de kredieten voor het uitbetalen van de beschikbaarheidsvergoedingen (1ste en 2de cluster kunstgrasvelden) in het kader van het Vlaams sportinfrastructuurplan verhoogd met 0,3 miljoen euro. Tenslotte wordt 3 miljoen euro geïnvesteerd in kwaliteitsvolle sportinfrastructuur (met een belangrijk accent op letselpreventie).

Met betrekking tot de VRT wordt de nieuwe beheersovereenkomst 2012-2016 doorvertaald naar de begroting 2012. Ten opzichte van de begrotingscontrole 2011 nemen de beleidskredieten met 11,5 miljoen euro toe. De toename van de beleidskredieten wordt verantwoord door de engagementen die de VRT in haar beheersovereenkomst heeft genomen zoals een sterkere inzet op Nieuws en Cultuur, meer diversiteit, een sterker

uitgebouwd Vlaams profiel in haar aanbod en het uitbouwen van een derde kanaal met extra mogelijkheden voor de Canvaskijker en de doelgroepen kinderen en jongeren. Tegelijk wordt de financiële situatie van de VRT structureel gezond gemaakt.

9. Werk en Sociale Economie

Voor de stijging in de toekenningen van landingsbanen in de social profit sector wordt er 2,5 miljoen euro extra voorzien.

Als compenserende maatregel voor de afschaffing van de jobkorting in 2011 wordt er een provisioneel krediet van 23,4 miljoen euro ingeschreven voor de activering van werkzoekenden

De aanpassing van de enveloppefinanciering van Syntra aan de leerlingenevolutie vergt een bijpassing met 1 miljoen euro.

Tot slot wordt er voorzien in een provisioneel krediet van 30 miljoen euro voor het voeren van een nieuw loopbaan- en competentiebeleid.

10. Landbouw en Visserij

Aan het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds wordt 2,5 miljoen euro extra beleidskrediet toegekend. Daarnaast wordt 0,8 miljoen euro extra voorzien voor maatregelen in het kader van het actieplan voor de varkenshouderij, het strategisch plan korte keten en de paardenhouderij.

11. Leefmilieu, Natuur en Energie

De toelage aan de drinkwatermaatschappijen neemt in 2012 toe met 24,5 miljoen euro als gevolg van de aankoop van VMM-activa in 2010 en 2011 en de verlenging van de afbetalingstermijnen van 15 naar 30 jaar.

Het in 2011 eenmalig toegekende beleidskrediet van 30 miljoen euro aan VLM voor de vernieuwing van de 5-jarige beheersovereenkomsten met de landbouwers valt weg in 2012. Daarnaast mag de VLM in 2012 voor 10,8 miljoen euro van haar reserves aanwenden voor de aankoop van gronden, de onderhoudswerken aan de gebouwen, de huuruitgaven en de uitgaven voor ruilverkaveling.

In het kader van het Milieuhandhavingsdecreet mogen er 12 extra VTE's aangeworven worden om de achterstand in de boetedossiers weg te werken. De personeelskost voor deze bijkomende personeelsleden bedraagt 0,6 miljoen euro. De totale opbrengsten uit boetedossiers worden geraamd op 1,6 miljoen euro per jaar, ofwel een toename met 1,3 miljoen euro.

0,7 miljoen euro wordt aan de VMM beschikbaar gesteld voor de inhuring van een nieuw laboratorium en kantoorgebouw te Gent.

Voor het actieplan groene warmte wordt 4,6 miljoen euro uitgetrokken. Dit actieplan voorziet in bijkomende ondersteuningsmaatregelen voor de industriële productie van energie op basis van groene warmte. Volgens de prognoses zal groene warmte moeten instaan voor meer dan de helft van de 13%-hernieuwbare energiedoelstelling tegen 2020.

Ook worden er vanaf 2012 verhoogde inkomsten verwacht uit administratieve geldboetes die worden opgelegd bij het niet naleven van de EPB-eisen (=EnergiePrestatieBinnenklimaats-eisen) in het geval van (ver)nieuwbouw.

12. Mobiliteit en Openbare Werken

Aan het Loodswezen wordt 3,3 miljoen euro toegekend om ook in 2012 een optimale beloodsing te blijven garanderen.

De actualisatie van de indexatieparameters voor de brandstofprijzen, de kosten van de exploitanten en het leerlingenvervoer, en de aanpassing van de benodigde kredieten voor financiële kosten, zorgen voor een toename van de exploitatietoelag van de VVM – De Lijn met 10,2 miljoen euro.

Zoals reeds aangekondigd zal het Fonds Stationsomgevingen ophouden te bestaan vanaf 1 januari 2012. De middelen van het fonds blijven uiteraard wel beschikbaar. Er wordt voorzien in een rechtstreekse investeringstoelag aan de VVM – De Lijn voor projecten stationsomgevingen.

De Vlaamse Regering heeft bovendien 3,8 miljoen euro middelen vrijgemaakt voor investeringen binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken. Hiervan zal 1,6 miljoen euro worden aangewend voor extra investeringen in het wegnenet en de fietspaden. 1 miljoen euro zal worden ingezet voor investeringen in de havens. Om de bescherming tegen overstromingen te vergroten wordt 0,8 miljoen euro voorzien voor investeringen in de waterlopen en de kustverdediging. De resterende middelen worden gereserveerd voor investeringen in het kader van gemeenschappelijk vervoer.

Een aantal kredieten die in 2011 eenmalig toegekend werden, worden bij de begrotingsopmaak 2012 terug in mindering gebracht. Zo worden de kredieten voor de aankoop van de Noorderlaanbrug (31,7 miljoen euro) en de Van Cauwelaertsluis (57,5 miljoen euro) niet langer ingeschreven. Ook het bij de begrotingsopmaak 2011 toegekende vastleggingskrediet voor de ondertunneling van de R11 (45 miljoen euro) was eenmalig.

13. Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

De verdere inventarisatie en risico-inschatting van planschadedossiers noopt tot een toename van de toelag aan het Grondfonds met 1 miljoen euro.

In de sector wonen wordt in het kader van het decreet grond- en pandenbeleid het investeringsprogramma voor huur- resp. koopwoningen, gefinancierd via rentesubsidies aan de VMSW, verhoogd met respectievelijk 13,9 en 7 miljoen euro. Bovendien wordt voor 1,8 miljoen euro aan bijkomende beleidskredieten vrijgemaakt voor infrastructuursubsidies voor

de ontsluiting van sociale huur- en koopwoningen. Het bij de begrotingscontrole 2011 opgerichte rollend grondfonds binnen de VMSW kent een verhoging van haar investeringsruimte met 5 miljoen euro.

De subsidiepercentages van de geïndexeerde investeringsprogramma's van de VMSW voor de huur-, resp. koopsector, zoals gefinancierd via kapitaalsubsidies, worden verhoogd naar aanleiding van toename van de rente op de OLO-10-jaar begin dit jaar. Dit geeft aanleiding tot een toename van de beleidskredieten met 22,2-, resp. 9,7 miljoen euro.

Voor de geraamde meerkost voor het gebruik van het definitieve subsidiepercentage van het investeringsprogramma 2008 in de huursector, wordt voorlopig 11,5 miljoen euro beleidskredieten voorzien.

In totaal worden voor de huur- en koopsector bijkomend 44,3-, resp. 4,1 miljoen euro betaalkredieten voorzien, waarvan 30 miljoen euro kan worden verklaard door het wegvallen van de aanwending van Alesh-reserves bij de VMSW.

Naar aanleiding van de toename van de verbintenis machtiging aan het Vlaams Woningfonds (VWF) tot een niveau van circa 360 miljoen euro, wordt ten slotte de rentesubsidie aan het VWF met 27,5 miljoen euro verhoogd tot 50,1 miljoen euro. 25 miljoen euro van de toename kan worden verklaard door het wegvallen van de aanwending van de reserves bij VWF.

Met het oog op het realiseren van een regeling voor gewaarborgd huren, wordt een budget van circa 1,6 miljoen euro gereserveerd.

Een extra budget van 5 miljoen euro wordt uitgetrokken voor transitwoningen. Dit zal een belangrijke drempel wegnemen voor gemeenten om effectief een actief woningkwaliteitsbeleid te voeren.

Er zal een nieuwe grootschalige woonsurvey worden uitgevoerd waarvoor 1,9 miljoen euro extra budget voorzien wordt.

Wat betreft het beleidsveld Onroerend Erfgoed, worden er onder meer bijkomende middelen ingeschreven voor de nieuwe erfgoedvereniging (0,5 miljoen euro). Daarnaast wordt voor de renovatie van de Abdij van Park te Leuven voorzien in 5 miljoen betaalkredieten in 2012. Anderzijds valt het éénmalig beleidskrediet van 2011 ten belope van 25 miljoen euro weg.

14. Hogere Entiteiten

Binnen de hogere entiteiten wordt, naar aanleiding van de beslissing van het uitgebreid bureau van het Vlaams Parlement, de dotatie aan het Vlaams Parlement met 2,89% verhoogd, m.n. 2,5 miljoen euro.

IV. HET FINANCIËEL BEHEER

Eind 2010 had de Vlaamse overheid een directe schuld van 6.582 miljoen euro ten opzichte van 6.077 miljoen euro eind 2009. Die bijkomende externe financiering is enerzijds opgehaald via het EMTN-programma ten belope van 170 miljoen euro zodat nu 5.170 miljoen euro aan EMTN schuld uitstaat en anderzijds via een groter beroep op de kasfaciliteiten. De aanwending van het commercial paper-programma is eind 2010 gelijk gebleven ten opzichte van eind 2009, meer bepaald 400 miljoen euro.

1. Schuldevolutie

De evolutie van de schuld is vooreerst afhankelijk van het begrotingssaldo. Het effect op de schuld hiervan kan best worden ingeschat via het verwachte saldo in ESR-termen op de geconsolideerde begroting. Vervolgens zijn er ook de ontvangsten en uitgaven voor kredietverleningen en participaties die mee de evolutie van de schuld bepalen. Deze twee soorten verrichtingen zijn niet inbegrepen in het vorderingensaldo maar wel in het te financieren saldo van de Vlaamse overheid.

1. Het begrotingssaldo in ESR-termen

Voor 2012 is een begroting in evenwicht voorzien in ESR-termen. Bij de inschatting van de schuldevolutie 2012 wordt deze factor dan ook als neutraal beschouwd.

2. Kredietverleningen en participaties

Ook het saldo van de deelnemingen bepaalt mee de evolutie van de schuld. Aan de hand van de hiervoor ingeschreven budgetten van dit en vorige jaren in de begroting worden de kasuitgaven en –ontvangsten van de kapitaalparticipaties van de Vlaamse overheid ingeschat.

Het belangrijkste budget in de begroting voor deelnemingen is de verwachte ontvangst ingevolge een gedeeltelijke terugbetaling van de staatsteun door KBC. Verder zijn bij de ministeries nog ontvangsten gebudgetteerd ten bedrage van 3 miljoen euro. Aan uitgaven is in 2012 een nieuw algemeen budget van 150 miljoen euro ingeschreven, zowel in vastlegging- als vereffeningskrediet. Hiernaast zijn nog enkele specifieke kredieten ingeschreven, goed voor een totaal van 6,45 miljoen euro.

Voor de bepaling van de financieringsbehoefte telt evenwel het kaseffect en niet het begrotingseffect. Het kaseffect van het algemene ESR-8 budget 2012 wordt zoals de vorige jaren op de helft geraamd, zijnde 75 miljoen euro. De invloed op de kas van de uitgaande ESR-8 operaties bij de ministeries is echter groter. In 2012 wordt namelijk 100 miljoen euro aan betalingen verwacht ingevolge de budgetten van de vorige jaren. De belangrijkste zijn: 50 miljoen euro voor het Vlaams Energiebedrijf en 30 miljoen euro voor kapitaalparticipaties in PPS-projecten.

Bij de instellingen zijn ESR-8 ontvangsten ingeschreven ten bedrage van 9 miljoen euro en uitgaven ten bedrage van 26 miljoen euro.

Tabel IV-1: Ingeschreven ESR-8 ontvangsten en -uitgaven BGO 2012 (in duizend euro)

Deelnemingen en kredietverleningen	BGO 2012	Kas 2012
Ministeries		
ESR-8 ontvangsten ministeries (excl. KBC)	3.109	3.109
ESR-8 ontvangst KBC (incl. 50% premie)	1.725.000	1.725.000
ESR-8 vereffeningskredieten ministeries	- 156.446	-181.570
Vlaamse Rechtspersonen		
ESR-8 ontvangsten rechtspersonen	9.214	9.214
ESR-8 uitgaven rechtspersonen	-26.309	-26.309
Saldo (incl. KBC)	1.554.568	1.529.444
Saldo (excl. KBC)	-170.432	-195.556

Als KBC de staatsteun gedeeltelijk terugbetaalt in de loop van 2012, hoeft de Vlaamse overheid haar contractuele kredietaflossingen niet te herfinancieren op langere termijn en hoeft ze zelfs voor haar geplande participaties geen bijkomende externe financiering te zoeken. Zelfs de uitstaande korte termijnschuld zou kunnen worden verminderd. Het gevolg is dat de totale uitstaande schuld kan worden verminderd met 1.529.444 k euro.

Abstractie gemaakt van de KBC terugbetaling moet de Vlaamse overheid bijkomende externe financiering zoeken voor het kassaldo van haar participaties, zijnde 195.556 k euro.

2. Herfinancieringsbehoeften

Voor wat betreft de ontvangsten en aflossingen van leningen is 2012 een belangrijk jaar. In 2009 heeft de Vlaamse overheid lange termijn leningen opgenomen via haar EMTN-programma. Die opnames hebben enerzijds de afgesproken staatsteun van 3,5 miljard euro voor KBC en anderzijds het tekort op de begroting helpen financieren.

De einddatum van de EMTN-leningen aangegaan voor de KBC-participatie is toen gespreid in functie van de verwachte terugbetaling door KBC. In het kader van een goed Vlaams ALM-beleid is toen geopteerd om de financiering te spreiden over drie en vijf jaar. Hierdoor is het jaar 2012 het jaar waarin de Vlaamse overheid haar eerste EMTN-leningen zal moeten aflossen of herfinancieren. Einde maart komt een eerste bedrag van 1,25 miljard euro op eindvervaldag. Midden december 2012 vervalt nog een kleinere opname van 200 miljoen euro. Zowel bij de inschatting in de vorige meerjarenbegroting als bij de huidige begrotingsopmaak is uitgegaan van een terugbetaling door KBC van 1,15 miljard euro kapitaal eind december.

Naast deze twee grote eindvervaldagen, heeft de Vlaamse overheid ook enkele kleinere vervaldagen. Van de overgenomen leningen van de vismijn Oostende is het aflossingsschema gekend. In 2012 vervalt 184 duizend euro. De laatste vervaldag van deze leningen is pas in 2028. De aflossingen in het kader van de opnames door gemeentes en provincies op het Investeringsfonds voor de lokale besturen zijn niet gekend. Er wordt rekening gehouden met een maximaal scenario, zijnde 1 miljoen euro aan opnames en aflossingen.

Naast de rechtstreekse leningen van de Vlaamse Gemeenschap / Vlaamse Gewest (directe schuld), beschikken enkele te consolideren rechtspersonen over leningen. De aflossingen van deze leningen bezwaren, net als de hierboven vermelde aflossingen van de directe schuld, de begroting in ESR-termen niet, maar wel de financieringslast van de (geconsolideerde) Vlaamse overheid. In de begroting van de agentschappen zijn 25.721 duizend euro aan te betalen aflossingen en 3 duizend euro aan te ontvangen aflossingen ingeschreven. Merk op dat ingevolge de huidige samenstelling, de evolutie van de geconsolideerde schuld in grote mate gelijk loopt met de evolutie van de directe schuld. De stand van de geconsolideerde schuld is opgelijst in het “Kas-, Schuld- en Waarborgrapport 2010” (VR 2011 0909 MED.0435). Dit rapport is raadpleegbaar op ‘<http://fin.vlaanderen.be>’ onder de rubrieken ‘Overheidsfinanciën’ en ‘Publicaties’.

Tabel IV-2: Herfinancieringsbehoeften BGO 2012 (in duizend euro)

	Ontvangsten	Uitgaven
Ministeries	-	- 1.451.184
Agentschappen	3	- 25.721
Saldo		- 1.476.902

V. HET VORDERINGENSALDO EN DE NORM

Tabel V-1 toont het vorderingensaldo van de Vlaamse overheid.

In eerste instantie worden de ESR-gecorrigeerde ontvangsten afgezet ten opzichte van de ESR-gecorrigeerde primaire uitgaven (excl. rentelasten).

Voor er gecorrigeerd wordt voor onderbenutting daalt het primair saldo van 35 miljoen euro bij de budgetcontrole 2011 naar -65 miljoen bij de initiële begroting 2012.

Dit primair saldo dient echter nog gecorrigeerd te worden voor de onderbenutting en de verwachte afrekening van de jobkorting voor het inkomstenjaar 2010, wat het primair saldo met resp. 54,4 en 53,3 miljoen euro verbetert.

De onderbenutting wordt gelijkaardig berekend als de onderbenutting bij de begrotingscontrole 2011. Concreet toegepast betekent dit dat de onderbenutting wordt berekend door het in 2010 geobserveerd onderbenuttingspercentage (0,99%) toe te passen op de beschikbaar gestelde betaalkredieten met uitzondering van het nieuwe beleid volgens de regeringsformatie van 230 miljoen euro. Voor dat nieuw beleid wordt een onderbenuttingspercentage van 20% toegepast.

Het aldus gecorrigeerde primair saldo bedraagt 244,6 miljoen euro wat volledig in de lijn ligt met het primair saldo in de begroting 2011.

Tot slot dienen de geconsolideerde rente-uitgaven à rato van 243,9 miljoen euro in rekening gebracht te worden om het gecorrigeerde vorderingensaldo te bekomen.

Per saldo sluit de Vlaamse Regering de begroting af met een positief vorderingensaldo van 0,7 miljoen euro.

Tabel V-1: Normnaleving door de Vlaamse overheid (in duizend euro) – In evenwicht

	ESR-effect	BGC 2011	BGO 2012
ESR gecorrigeerde ontvangsten	+	25.894.498	26.926.697
ESR gecorrigeerde primaire uitgaven	-	-25.858.909	-26.992.559
ESR-gecorrigeerd primair saldo	=	35.590	-65.862
Onderbenutting	+	258.799	313.238
Verwachte afrekening jobkorting	-	-56.100	-2.730
Gecorrigeerd primair saldo	=	238.289	244.647
rente-uitgaven	-	-235.629	-243.900
Gecorrigeerd vorderingensaldo	=	2.660	747